

POSTANOWIENIE

Dnia 4 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **A. N. G.**

oskarżonej o popełnienie czynu z art. 212 § 2 k.k. w zw. z art. 212§1 k.k.

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2021 r. na posiedzeniu w Izbie Karnej

zażalenia obrońcy oskarżonej na zarządzenie Przewodniczącego Wydziału II Karnego Sądu Okręgowego w N. z dnia 25 maja 2021 r., sygn. II Ka (...) o odmowie przyjęcia skargi obrońcy oskarżonej na wyrok kasatoryjny Sądu Okręgowego w N. z dnia 28 stycznia 2021 r., sygn. II Ka (...) uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Z. z dnia 6 lipca 2020 r., sygn. II K (...) i przekazujący sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania – z powodu jej niedopuszczalności, na podstawie art. 539f k.p.k. w zw. z art. 530§3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

zażalenia nie uwzględnić, zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

A. N. G. została oskarżona o popełnienie czynu określonego w art. 212§2 k.k. w zw. z art. 212§1 k.k. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Z. oskarżona została uniewinniona od popełnienia zarzuconego jej czynu.

Na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycieli, Sąd Okręgowy w N. wyrokiem z dnia 28 stycznia 2020 r., sygn. II Ka (...) uchylił

zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Z. do ponownego rozpoznania.

Ze skargą na ten wyrok wystąpił obrońca oskarżonej zarzucając obrazę przepisów postępowania art. 410 k.p.k. w zw. z art. 452§2 k.p.k. w zw. z art. 5§2 k.p.k. przez błędne przyjęcie, że Sąd pierwszej instancji nie ustalił jaki wpływ na stan zdrowia N. S. miała sytuacja z udziałem Z. K. w dniu 30 listopada 2016 r. – wówczas gdy przedmiotem ochrony art. 190 §1 k.p.k. jest wolność człowieka w aspekcie psychicznym, jako wolność od strachu i zagrożenia, a dla bytu przestępstwa konieczne jest łączne wystąpienie czterech przesłanek, opisanych w zarzucie skargi, które wynikają z materiału dowodowego sprawy, a nadto z treści zeznań N. S. wynikało, że lekarz ginekolog nakazał jej leżenie i odpoczywanie, zaś dziecko urodziło się z wadami, które mogły wynikać ze stanu zdenerwowania wynikającego z zachowania Z. K..

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu.

Przewodniczący Wydziału II Karnego Sądu Okręgowego w N. zarządzeniem z dnia 25 maja 2021 r., sygn. II Ka (...) odmówił przyjęcia skargi z powodu jej niedopuszczalności z mocy ustawy. W zarządzeniu podniesiono, że skarżący nawet formalnie nie skonstruował skargi w oparciu o przesłanki wskazane w treści art. 539a §3 k.p.k. z wykazaniem naruszenia treści art. 437§2 k.p.k. lub art. 439§1 k.p.k., a w rzeczywistości zarzucił brak podstaw merytorycznych do wydania wyroku kasatoryjnego, wobec trafności orzeczenia Sądu pierwszej instancji.

Na to zarządzenie zażalenie wniósł obrońca oskarżonej i na podstawie art. 530§2 k.p.k. w zw. z art. 539a §3 k.p.k. zarzucił błędne uznanie, że skarga kasacyjna nie odpowiada warunkom proceduralnym, przy czym w ocenie skarżącego – Sąd odwoławczy nie miał prawa dokonać przedmiotowej analizy i odmówić przyjęcia skargi na podstawie wskazanej w zaskarżonym zarządzeniu wobec okoliczności i podstaw wskazanych w skardze kasacyjnej i wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie jest zasadne. Na wstępie rozważań podnieść należało, że skarżący zdaje się mylić instytucję skargi na wyrok sądu odwoławczego z instytucją kasacji. Ta pomyłka wynika nie tylko z błędnego nazwania środka zaskarżenia skargą kasacyjną, ale również ze wskazania w uzasadnieniu skargi, że spełnia ona warunki określone w treści art. 523 k.p.k. Tymczasem podstawy skargi na wyrok sądu odwoławczego i kasacji są diametralnie różne, na co *expressis verbis* wskazuje właściwe odczytanie treści przepisów proceduralnych normujących podstawy prawne tych obu środków prawnych (art. 539a §3 k.p.k. i art. 523§1 k.p.k.).

Przechodząc do właściwego przedmiotu sprawy wskazać należało, że zgodnie z treścią art. 539a §1 – 3 k.p.k. nadzwyczajny środek zaskarżenia w postaci skargi od wyroku sądu odwoławczego można wnieść, gdy wydanie na etapie postępowania apelacyjnego orzeczenie o charakterze kasatoryjnym naruszało art. 437 k.p.k. lub też, gdy przy wydaniu tego orzeczenia wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439§1 k.p.k. Rozpoznanie skargi musi zatem ograniczać się do zbadania, czy zachodzi bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439§1 k.p.k., albo czy sąd odwoławczy uchylił wyrok mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454§1 k.p.k. do wydania wyrok zmieniającego oraz, czy jest konieczne przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (art. 437§2 k.p.k.). Zatem zakres przyznanych ustawowo uprawnień wynikający z art. 539a §3 k.p.k. jest bardzo wąski i wykluczone jest badanie w tym trybie ocen sądu odwoławczego z punktu widzenia zasad określonych w art. 7 k.p.k. i wkraczanie w sferę obejmującą ustalenia faktyczne, czy prawną ocenę czynu zarzucanego oskarżonemu. W postępowaniu skargowym jest niedopuszczalne samodzielne i ponowne ocenianie, czy zachowanie oskarżonego wyczerpuje znamiona czynu zabronionego. W konsekwencji Sąd rozpoznający skargę związany jest granicami podniesionych w skardze zarzutów (art. 536 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k.). Dopuszczalność przeprowadzenia szerszej kontroli musiałaby wynikać wprost z ustawy, tak jak w przypadku kasacji (art. 523§1 k.p.k.), a takiego unormowania w przypadki skargi na wyrok sądu odwoławczego ustawodawca nie przewidział.

W zaskarżonym zarządzeniu wskazano, że skarżący przez powołanie w podstawie skargi art. 410 k.p.k., art. 5§2 k.p.k. oraz argumentację zawartą w uzasadnieniu skargi, dąży do spowodowania ponownej kontroli apelacyjnej wyroku Sądu pierwszej instancji i wykazania trafności rozstrzygnięcia tego Sądu. Podniesiono, że z wywodów skargi nie wynika, aby jej zarzuty dotyczyły kwestii objętych regulacją art. 437§2 k.p.k. lub art. 439§1 k.p.k. Zatem wobec nie wskazania właściwych podstaw skargi, została ona uznana za niedopuszczalną.

Argumentacji tej przeciwstawia się skarżący w wniesionym zażaleniu podnosząc, że bezspornie orzeczenie Sądu odwoławczego naruszało treść art. 437§2 k.p.k., a ocena merytoryczna tego naruszenia powinna zostać dokonana przez Sąd Najwyższy.

Analiza skargi przekonuje, że słusznie w zaskarżonym zarządzeniu podniesiono, iż skarżący nie tylko przez wskazanie podstawy prawnej zarzutu skargi, ale też przez argumentację odpowiadającą tej podstawie, z odwołaniem się do dwóch zasadniczych dowodów osobowych w sprawie, dąży do wykazania trafności rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji przejawiającej się w uznaniu zachowania Z. K. wobec N. S. jako realizującego cechy groźby bezprawnej. Oczywiście przyjmując korzystną dla skarżącego interpretację tylko tego wyводу skargi można byłoby przyjąć, że skarżący wskazując na słuszność wyroku uniewinniającego, kwestionował zarazem konieczność prowadzenia ponownego postępowania. Trudno jest jednak przyjąć taki sposób interpretacji, w sytuacji gdy stwierdzenia skarżącego o wyznaczonym kierunku procedowania przy ponownym rozpoznaniu sprawy odbiegają od treści uzasadnienia Sądu odwoławczego. W skardze podniesiono, że Sąd odwoławczy ograniczył się do wskazania konieczności zweryfikowania w ponownym postępowaniu, czy zarzuty wypowiedziane przez oskarżoną były prawdziwe oraz, czy oskarżona nie popełniła czynu w zamiarze ewentualnym. Tymczasem odwołanie się do uzasadnienia wyroku wskazuje, że skarżący w skardze ograniczył zalecenia wydane przez Sąd odwoławczego. Sąd ten oprócz zaleceń wskazanych w skardze podniósł konieczność poczynienia ustaleń co do gróźb karalnych, pomówień (w kontekście prawdziwości zarzutów podnoszonych przez oskarżoną), które Z. K. miał kierować wobec innych osób, w szczególności urzędników, a których to rozważań

brak jest w wyroku Sądu pierwszej instancji. Sąd odwoławczy wskazał również, że Sąd pierwszej instancji odwołując się do ogólnych rozważań prawnych co do kontratypu określonego w art. 213§2 k.k., nie wskazał w sposób jednoznaczny, z uwzględnieniem zachowania Z. K. w przeszłości, czy w tej sprawie kontratyp ten zaistniał. Wskazane okoliczności nie zostały w ogóle objęte zarzutami skargi, co przekonuje, że całościowa ocena prawna wniesionej skargi dokonana w zaskarżonym zarządzeniu jako zmierzającej do ponownej oceny materiału dowodowego w sprawie, uzasadniającej utrzymanie w mocy orzeczenia pierwszoinstancyjnego, jest trafna. Skarżący bowiem nie zakwestionował wprost wykazanej w orzeczeniu Sądu odwoławczego konieczności prowadzenia postępowania na nowo w całości, w kierunkach wskazanych w wyroku sądu odwoławczego. Zatem skarga na wyrok o charakterze kasatoryjnym oparta na podstawach niewymienionych w art. 539a §3 k.p.k. jest niedopuszczalna i w związku z tym prezes sądu odwoławczego (przewodniczący wydziału, upoważniony sędzia) powinien odmówić jej przyjęcia, co w tej sprawie zostało słusznie uczynione. W tej sytuacji treść zapadłego zarządzenia jest zasadna w płaszczyźnie unormowania zawartego w art. 539 f k.p.k. w zw. z art. 530§2 k.p.k. z uwzględnieniem treści z art. 539a§3 k.p.k.

Z tych względów orzeczono jak na wstępie.